

Tollbamondás

Lotz János éppen annyi idős volt, mint most te, amikor az édesapja elvitte a somogyvámosi elemi iskolából a bonyhádi gimnáziumba. Faik Henrik igazgató úr csodálkozott azon, hogy a tízesztendős diáknak már hat osztályról bizonyítványa volt. Hamarosan megértette azonban, hogy miért. A felvételi beszélgetésen kiderült, hogy János kivételes képességű diák, aki folyékonyan beszélt a magyar mellett angolul és németül is. Más tantárgyakból is átlag feletti tudással rendelkezett. Nem csodálkozhatunk, hogy tízévesen felvették a bonyhádi gimnáziumba, ahol 1923-tól 1931-ig tanult. Mindvégig kitűnő tanuló volt. Diáktársait rendszeresen korrepetálta. Bekapcsolódott az önképzőkör munkájába is, melynek végzős diákként az elnöke lett.

Útmutató a tollbamondáshoz

Írjuk fel a táblára: Faik Henrik

Először olvassuk el végig a szöveget, utána egy teljes mondatot olvassunk fel, majd kisebb egységekben diktáljuk le! A végén újra olvassuk el az egész szöveget!

A vesszők helyét mondjuk meg!

Minden hiba 1 pontot von le a 20 pontos pontszámból (vesszőhiba is!).

Annyi ideig tart a tollbamondás, amíg minden diák végez.

Szövegértés megoldások

1. Igaz vagy hamis?

4/

- a) Ketten utaztak Japánba Magyarországról. **igaz**
- b) Japánban áprilisban virágoznak a cseresznyefák. **igaz**
- c) A japán diákok énekeltek is. **igaz**
- d) Az oszakai egyetemen magyarul adhatott elő a tanárnő. **igaz**

2. Miről nem beszéltek az egyetemen magyar vendégek a japánoknak?

2/

Húzd alá!

*Lotz János életéről a bonyhádi gimnáziumról a japán ételekről a
tiszteletről a magyar népdalokról Sárköz népi kultúrájáról*

3. Írd a táblázat megfelelő helyére az alábbi fogalmakat!

6/

Fuji, cseresznyevirágzás, evőpálcika, népi kultúra, fagylalt, Sárköz

Sajátosan magyar	Sajátosan japán	Mindkét kultúrára jellemző
Sárköz	Fuji evőpálcika	cseresznyevirágzás népi kultúra fagylalt

--	--	--

4. Mit jelenthet a kiemelt szó? Húzd alá a megfelelőt!

1/

időeltolódás

Japán egy másik kultúra, ezért másképp mérik az időt.

vagy

Japán nagyon messze van, ezért a nappal és az éjszaka másik időpontra esik, mint Magyarországon.

5. Írj a japánokat jellemző tulajdonságok mellé egy hasonló jelentésű szót vagy kifejezést!

4/

kedvesség: pl. udvariasság, illem, figyelmesség

figyelmesség: pl. lelkiismeretesség, gondosság, kötelességtudás

pontosság: pl. precizitás, alaposág

tiszteletadás: pl. nagyrabecsülés, megbecsülés, elismerés

Elfogadható minden olyan szó vagy kifejezés, ami egynyelvű szótárakban szerepel.

6. Töltsd ki a táblázatot a szövegben szereplő tények alapján!

3/

Döntsd el, hogy az itt szereplő élmények megtörténtek-e a látogatáskor vagy sem! Az első oszlopba tehát az **igen** vagy a **nem** kerüljön.

Élményforrás	Igen, megtörtént vagy nem	Példa a szövegből
városnézés	igen	„Megfordultunk Tokióban, Oszakában, Kyotóban, Hiroshimában és Nagoyában”
színházi előadás	nem	-----
kirándulás a természetben	igen	„Kirándultunk a Fuji hegyhez vagy „láttuk a Hakone Nemzeti Park csodálatos cseresznyefáit virágba borulni”
ételkóstolás	igen	„a japán ételek nagyon ízlettek”

Csak a teljes kitöltésért jár maximális pont.

Soronként adjunk pontot:

3 pont – mind a 4 sor hibátlan

2 pont – 3 sor hibátlan

1 pont – 2 sor hibátlan

0 pont – 1 sor hibátlan vagy üres a táblázat

Helyesírási feladatok megoldása

1. A következő történetben 20 helyesírási hiba van. Húzd alá a helytelenül írt szavakat, és írd fölédjük a jó megoldást! **20/**

Örkény **István**: Gondolatok a pincében

A labda egy betört ablakon **keresztül** leesett az alsorsori folyosóra.

Az **egyik** gyerek, a házmesterék **tizennégy** éves kislánya, lebecgett érte. Szegénykének a villamos levágta a fél lábát, s boldog volt, ha labdát szedhetett a többieknek.

Az alsorsorban **félhomály terjengett**, de azért **feltűnt** neki, hogy egy sarokban **megmozdult** valami.

– Cicus! - szólt oda a falábú házmesterkislány. – Hát te hogy kerülsz ide, kiscicám?

Fölkapta a labdát, s ahogy csak tudott, elsietett vele.

Az öreg, csúnya és rossz szagú patkány – őt nézték cicának – **meghökken**. **Így** még nem beszélt vele senki.

Eddig csak **utálták**, szénnel **hajigálták**, vagy rémülten elmenekültek **előle**.

Most jutott eszébe **először**, hogy milyen más lett volna minden, ha történetesen cicának születik.

Sőt – mert ilyen **telhetetlenek** vagyunk – **mindjárt** továbbszötte **ábrándjait**. Hát még ha falábú házmesterkislánynak születik?

De ez már **túlságosan** szép volt. **Ezt** már el sem **tudta** képzelni.

2. Melyik szóra gondoltam? A meghatározások alapján írd be a hiányzó betűt vagy betűket! **6/**

a) Kiránduláson használt lábbeli: túrabakancs

b) Kerékpár: bicikli

c) Növények locsolására használjuk: öntözőkanna

d) Titokzatos, megfejthetetlen jelenség: rejtély

e) Fiatalabb lánytestvérem: húgom

f) Olyan ember, aki nem szorul másnak a támogatására, segítségére: önálló

Minden helyesen kiegészített szóért 1 pont jár.

3. Karikázd be azoknak a szavaknak a betűjelét, amelyeket helyesen választottuk el! **8/**

a) fe-le-lős	b) fel-ál-lít	c) sze-mü-veg	d) va-ka-ród-zik	e) me-ne-dzser	f) el-súly-lyed
g) ba-rá-tom-ért	h) ál-lo-más	i) fül-hall-ga-tó	j) leg-el-só	k) tech-ni-ka	l) boksz-ol

4. Lásd el -val/-vel raggal az alábbi szavakat!

7/

könnyel

arannyal

szívvel

azzal

retesszel

Kodálllyal

kulccsal

5. Állítsd betűrendbe az egyes sorokban található szavakat! Számozással (1, 2) jelöld a helyes sorrendet!

9/

a) kinn (1) – kint (2)

b) elől (2) – elől (1)

c) öcsi (2) – öccse (1)

d) Harkány (2) – harkály (1)

e) bojt (1) – bolyt (2)

f) kassza (1) – kaszt (2)

g) kiáltás (2) – kiállítás (1)

h) bodza (2) – bodnár (1)

i) hívat (1) – hivatal (2)

6. feladat

10/

Írj két olyan szót, amely **u**-ra végződik! **Pl.:** adu, alku, áru, batyu, bizsu, daru, emu, falu, frufru, gyalu, hamu, hindu, kakadu, kapu, kenguru, kenu, marabu, pertu, ragu, saru, tabu, vaku, zsalu, zsaru

Írj két olyan szót, amely **ü**-re végződik! **Pl.:** eskü, güzü, menü, revü, süsü, ürü

Írj két olyan növénynevet, amelyben **j** van! **Pl.:** jácint, bojtorján, tuja, jegenye, juhar, fahéj, olajfa, josta, jázmin, cserje

Írj két olyan madárnevet, amelyben **ly** van! **Pl.:** harkály, sirály, karvaly, ölyv, bagoly, pulyka, gólya, keselyű, fogoly, sólyom, seregély

Írj két olyan szót, amely **ly**-jel kezdődik! **Pl.:** lyuk, lyukból, lyukaszt, lyuggat, lyukas...

Összesen: 60 pont

Elért pontszám: _____